

SPIS TREŚCI

I. TRZY WIEKI CHRZEŚCIJAŃSTWA ZACHODNIEGO

Fresk we Florencji	5
Wiosna chrześcijaństwa zachodniego	6
„Średniowiecze”	9
Chrześcijańska Europa w 1050 roku	12
Kiedy drzewo przynosiło owoce	19
Od wysiłku feudalnego do porządku królewskiego	21
Potęgi ziemskie	26
Była raz Europa	31
Świat chrześcijaństwa zachodniego	33

II. WIARA, KTÓRA PODTRZYMUJE WSZYSTKO

Jego krwią zbaczony	38
Nadprzyrodzoność i jej ograniczenia	40
Przewodnicy: święci i mistycy	47
Cztery cechy średniowiecznej religii	52
Nośna sztuka oratorska: kaznodziejstwo	59
Siedem sakramentów	62
Wiara zwykłego wiernego	64
Codzienna uświęcona egzystencja	69
Liturgia jako widowisko sakralne	71
Maszerujący lud: pielgrzymki	75
Kościół ma swoją broń, a jest nią broń duchowa	84
Wiara chrześcijańska u podstaw wszystkiego	87

III. ŚWIADEK SWOICH CZASÓW PRZED BOGIEM

Kiedy Chrystus wzywa	90
Mnich	95
Człowiek doskonały	100
Życie w Bogu	102
Sumienie swojej epoki	107
Obrońca wiary	113
Człowiek „zaangażowany”	117

Święty Bernard i sztuka jego czasów	124
Bernard rycerz	126
Zaślubiny Oblubieńca	129

IV. ZACZYN W CIEŚCIE

Wieczne popadanie w te same koleiny	133
„Permanentna rewolucja”: Reforma	137
Grzegorz VII, reformator	139
Powrót do źródeł i nowe zakony	143
Próba Paschalisa II	151
Stare błędy, nowe problemy	153
Innocenty III, reformator	156
Święty Franciszek, „doskonały obraz Chrystusa”	160
Święty Dominik, architekt i budowniczy Boga	169
Nowy zaczyn	179

V. KOŚCIÓŁ WOBEC ZIEMSKICH POTĘG

Nie z tego świata, ale w świecie	188
Świeckie konszachty i problem inwestytury	190
Wybór papieża powierzony kardynałom	194
Spór o inwestyturę	196
Komu należy się prymat?	205
Fryderyk Barbarossa i jego marzenie o powszechnej dominacji	209
Apogeum papiestwa	217
Niebezpieczne zwycięstwo	226
Kościół wobec ruchu komunalnego	229
Królowie: sojusznicy, wasale czy wrogowie Kościoła	233

VI. SPOŁECZEŃSTWO W SPOŁECZEŃSTWIE

Państwo bez granic ani armii	244
Rekrutacja duchownych	245
Papiestwo jako głowa Kościoła	247
Sobory ekumeniczne, fundamenty chrześcijaństwa zachodniego	253
Biskupi i diecezje	255
Proboszczowie i parafie	260
Kler zakonny	262

Sprawiedliwość kościelna i prawo kanoniczne.....	266
Zasoby Kościoła	271
Kościół, potęga ekonomiczna.....	275
Od miłosierdzia Chrystusowego do ubezpieczenia społecznego	280

VII. CZŁOWIEK POD SPOJRZENIEM BOGA

„Tam, gdzie człowiek, tam małość”	287
Poszanowanie osoby i uwolnienie ludności niewolnej.....	291
Świętość i godność pracy	297
Pieniądz postawiony na swoim miejscu.....	300
Kościół walczy z przemocą.....	305
Chrześcijański ideał: rycerskość.....	311
Kościół a wychowanie do miłości.....	316
Święty Ludwik: świecki chrześcijanin	321

VIII. KOŚCIÓŁ PRZEWODNIKIEM MYŚLI

Obrona kultury.....	333
Biblioteki i kopiści.....	334
Szkoły parafialne, klasztorne i katedralne	336
Uniwersytet, „lampa świecąca”	341
Żywa pulsująca myśl.....	347
Pierwszy okres scholastyki	352
Apogeum scholastyki – święty Bonawentura.....	358
Apogeum scholastyki: święty Tomasz z Akwinu	362
Za czy przeciwko tomizmowi; trzecie pokolenie scholastyków i Duns Szkot.....	370
Od prawa kanonicznego do prawa rzymskiego	372
Czy możemy mówić o średniowiecznej nauce?	374
Narodziny literatury w języku potocznym.....	378

IX. KATEDRA

Kwiat, w którym rozkwitła epoka.....	382
Cudowna płodność.....	384
Budować dla Boga	387
Ręce, które wybudowały katedry	392
Architektura romańska, styl medytacyjny	397

Architektura gotycka, styl strzelisty	403
Rzeźba, córka architektury	410
Gra kolorów	416
Katedra, dom ludu, „summa” ówczesnych sztuk	421
Promieniowanie gotyku.....	425
Wyjątek włoski i chwała Giotto	428

X. SCHIZMATYCKIE BIZANCJUM NA DRODZE DO UPADKU

Nazajutrz po schizmie.....	433
Feudalna anarchia opanowuje Bizancjum.....	438
Wrogowie z północy, wrogowie ze wschodu: Turcy	440
Wrogowie z zachodu i południa: Normanowie	445
Stulecie Komnenów	449
Promieniowanie Bizancjum w XI i XII wieku.....	456
Wiara i religijne zwyczaje w Bizancjum	461
Niemożliwy dialog	469

XI. KRUCJATA

Wezwanie z Clermont, 1095 rok	476
Odpowiedź na wezwanie	480
Pierwsza krucjata	482
Frankońskie Królestwo Jerozolimskie	491
Wezwanie świętego Bernarda, jego klęska	497
Saladyn i Jerozolima	500
Zachód przeciwko Saladynowi: trzecia krucjata.....	503
Manowce czwartej krucjaty	506
Postrach mongolski.....	511
Nieudane krucjaty i fałszywa krucjata	513
Krucjata Świętego	517
Koniec wielkiego marzenia	522
Bilans krucjaty	527

XII. OD ŚWIĘTEJ WOJNY DO MISJI

Chrześcijańska ekspansja na Zachodzie	531
„Rekonkwista”	532
Chrześcijańska ekspansja na północy i na wschodzie.....	541

Ojciec misji: święty Franciszek z Asyżu	550
Podróże i przygody misjonarzy w Azji	552
Misje w Afryce: Rajmund Lull	559
Kościół Chrystusowy jest nie tylko na Zachodzie	566

XIII. HEREZJA, RYSA NA GMACHU CHRZEŚCIJAŃSTWA ZACHODNIEGO

Herezja, jej sens i znaczenie.....	570
Małe sekty	572
Waldensi.....	576
Od manichejczyków do katarów	579
Kataryzm, transcendentny anarchizm.....	582
Południe Francji pastwą herezji.....	587
Krucjata przeciwko albigensom.....	591
Inkwizycja, chrześcijański trybunał ocalenia publicznego	598

XIV. KONIEC *CHRISTIANITAS*?

Eremita na tronie Piotrowym.....	607
Intensywny i bolesny ferment.....	609
Kryzys umysłowy	615
Zachwiana jedność chrześcijańska	619
Walka o prymat: Bonifacy VIII.....	622
Filip Piękny i zamach w Anagni.....	627
Dramat templariuszy	632
Papiestwo w Awinionie	635
Wielka trwoga z połowy stulecia.....	645
Głębokie zmiany w chrześcijańskiej duszy	652
Bilans <i>christianitas</i> około 1350 roku	655
Głos ostatniego świadka: Dante.....	661

Rodowód świętego Dominika.....	672
Tablica chronologiczna.....	673
Spis map	690